

De gemeenteraad

voor basisschoolleerlingen

1 De gemeenteraad van Utrecht.

In dit informatieboekje leer je alles over de Utrechtse gemeenteraad! Zo wordt er uitgelegd wat de taken van de gemeenteraad zijn, hoe de raadsleden in de gemeenteraad komen én hoe je als kind in contact kunt komen met de lokale politiek.

Wil je na het lezen van dit boekje nog meer weten of heb je een vraag? Stuur dan een mailtje naar democratie@utrecht.nl. We denken graag met je mee!

De gemeente Utrecht

Utrecht is een gemeente in het hart van Nederland, in de provincie Utrecht. De gemeente heeft een oppervlakte van ongeveer 99 vierkante kilometer en is de vierde grootste stad van Nederland. Tenminste, als je kijkt naar hoeveel mensen er in Utrecht wonen. Dat waren er in 2023 maar liefst 367.984.

Stokoude stad

Utrecht is één van de oudste steden van Nederland. Duizenden jaren geleden woonden er al mensen op de plek die wij nu Utrecht noemen. Dat Utrecht zo'n oude stad is kun je goed zien als je langs de grachten en smalle straatjes loopt. Neem bijvoorbeeld de Domtoren, de hoogste kerktoren van Nederland op de plek waar de stad is ontstaan. Of het middeleeuwse kasteel De Haar in Haarzuilens. Op 2 juni 1122 kreeg Utrecht officieel stadsrechten. Dit betekende dat de inwoners voortaan zelf mocht beslissen hoe ze de stad wilde besturen. Dat is al ruim 900 jaar geleden!

Wist je dat de oude stadsrechten van Utrecht nog steeds te bekijken zijn? Elk jaar op 2 juni is dit stukje geschiedenis te bekijken in het Utrechts Archief.

2 De stadsrechten van Utrecht

De baas van Utrecht

Maar, wie is eigenlijk de baas van Utrecht? De inwoners zijn de baas van de gemeente! Maar met 367.984 mensen overleggen werkt voor geen meter. Daarom kiezen de inwoners van Utrecht elke vier jaar tijdens verkiezingen mensen die namens hen praten en voorstellen doen in de gemeenteraad.

De gemeenteraad

De gemeenteraad bestaat uit volksvertegenwoordigers, oftewel mensen die de stem van de inwoners van Utrecht laten horen. De mensen in de gemeenteraad noemen we raadsleden. In Utrecht hebben we maar liefst 45 raadsleden van 15 verschillende politieke partijen. Zij bepalen waar de gemeente geld aan uitgeeft en op welke manier dat moet gebeuren. Dat doen ze door regelmatig samen te vergaderen en beslissingen te nemen over allerlei onderwerpen die belangrijk zijn voor een stad, bijvoorbeeld onderwijs, wegen, groen en cultuur. In een raadsvergadering neemt de gemeenteraad besluiten over deze onderwerpen. Deze vergaderingen zijn altijd openbaar. Dat betekent dat iedereen mag langskomen om de vergadering bij te wonen.

Wist je dat het aantal raadsleden in de gemeenteraad altijd een oneven getal moet zijn? Hierdoor kan het tijdens het stemmen nooit op een gelijke stand eindigen.

De gemeenteraad neemt allerlei besluiten. Hoe doen ze dat? Bekijk het in [deze video](#).

Het college van burgemeester en wethouders

De gemeenteraad krijgt bij het besturen van de gemeente hulp van de burgemeester en wethouders. Zij worden samen ook wel 'het college' genoemd. Het college voert de plannen uit die de gemeenteraad bedenkt. Zo kan de gemeenteraad bedenken dat ergens een nieuw park moet komen, waarna het college bedenkt hoe dat park eruit moet zien en het gaat bouwen. De gemeenteraad controleert of het college de plannen uitvoert zoals zij dat willen.

Wist je dat Utrecht in totaal zeven wethouders heeft op dit moment? Deze hebben allemaal een eigen onderwerp waar ze verantwoordelijk voor zijn. Van onderwijs en geld tot aan klimaat.

3 Het college van burgemeester en wethouders.

De burgemeester

De burgemeester is verantwoordelijk voor de veiligheid in de gemeente. Daarnaast leidt de burgemeester de vergaderingen van de gemeenteraad. En de kans is groot dat je de burgemeester vaak in het nieuws ziet of bij feestelijke openingen in de stad. De burgemeester wordt namelijk gezien als het gezicht van de gemeente en gaat daarom vaak op pad om de gemeente te vertegenwoordigen. De burgemeester is niet gekozen door de inwoners van de stad. Als de burgemeester de raadsvergadering voorziet of andere officiële dingen doet, heeft zij of hij een burgemeestersketting om, deze ketting wordt ook wel de ambtsketen genoemd.

Wist je dat Sharon Dijksma de burgemeester van Utrecht is? Zij is de 332e burgemeester van Utrecht.

Wil je meer weten over het werk van een burgemeester? Bekijk het in [deze video](#).

4 Sharon Dijksma in de burgemeester van Utrecht.

Het takenlijstje van de gemeente

- bijhouden wie er in de gemeente wonen.
- officiële documenten uitgeven, zoals een paspoort en een rijbewijs.
- geld geven aan mensen en organisaties die dit nodig hebben.
- zorgen dat scholen en sportverenigingen in goede gebouwen zitten.
- bedenken hoe de stad eruit moet zien, met huizen, bomen, wegen.
- straten en fietsroutes bouwen en schoon en veilig houden.
- zorgen dat het afval wordt opgehaald.

Raadsleden

Tijdens de verkiezingen stemmen Nederlanders van 18 jaar en ouder op hun favoriete politieke partij. Iedere partij wil zoveel mogelijk stemmen krijgen. Hoe meer stemmen, hoe meer mensen van die partij in de gemeenteraad mogen. Op deze manier wordt de gemeenteraad samengesteld.

Om mee te doen aan de verkiezingen moet je aan een aantal eisen voldoen:

- je bent 18 jaar of ouder.
- je mag zelf stemmen.
- je woont in de gemeente waar je raadslid wil worden.
- je moet Nederlander zijn óf minstens vijf jaar in Nederland wonen. Inwoners van de Europese Unie hoeven minder lang te wachten.

Wist je dat raadsleden naast de gemeenteraad vaak nog een andere baan hebben?
Bijvoorbeeld juf of meester én raadslid.

Wil jij weten wie er allemaal raadslid is in de Utrechtse gemeenteraad? Bekijk het op de website van de gemeente.

Hoe kun jij in contact komen met de gemeenteraad?

Stel je voor, jij bent ontevreden over iets dat in de stad gebeurt of hebt een goed idee voor je eigen wijk. Wat kun je dan doen? Als kind mag je nog niet stemmen, maar dat betekent niet dat je niets kunt doen met je mening.

Email

Op de website van de gemeente kun je de emailadressen en telefoonnummers van raadsleden vinden. Zo kun je ze een mail sturen waarin je uitlegt wat je dwars zit of welk idee je hebt. Hiermee hoop je te bereiken dat het raadslid besluit om iets met jouw voorstel te doen.

Petitie

Denk jij dat er meer mensen het eens zijn met jouw probleem of voorstel? Dan is een petitie een goed idee! Met een petitie haal je handtekeningen op van mensen die er hetzelfde over denken. Op deze manier kun je aan de gemeenteraad laten zien dat meer mensen dit vinden.

Woordenlijst

Vergaderingen van de gemeenteraad zijn bijna altijd openbaar, oftewel iedereen mag een kijkje komen nemen. Hieronder vind je een overzicht van woorden die je kunt horen tijdens een raadsvergadering óf in artikelen die gaan over politiek.

- de portefeuille – het takenpakket
- het debat – het praten over een onderwerp
- de vergadering ‘schorsen’ – pauze nemen
- interrumpen – iemand onderbreken
- aftreden – ontslag nemen
- de motie – verzoek aan de wethouder
- amendement – wijziging
- zetel – plek of stoel in de gemeenteraad
- de fractie – de politieke partij